



SEM, dj

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 198  
Tel. 24-36-41

Nr. 06/1045 din 03.03.2015

La nr. 53 din 5 martie 2015

**Parlamentul Republicii Moldova**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului codului audiovizualului.

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție – 10 file,*  
*Anexa raportului de expertiză – 12 file.*

**Director adjunct**

**Cristina ȚARNĂ**

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	526
"25" 03	2015
Ora	



## RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului Codului audiovizualului al Republicii Moldova

### I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

#### 1. Evaluarea fundamentării proiectului

##### *1.1 Fundamentarea generală a proiectului*

**a. Autor al inițiativei legislative** este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

**b. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

**c. Scopul promovării proiectului.** Prin proiect se propune un nou cod al audiovizualului cu titlu de inițiativă legislativă. Scopul proiectului constă în ralierea legislației Republicii Moldova în domeniul audiovizualului la legislația Uniunii Europene în acest domeniu, în mod special la prevederile Directivei 2010/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului European din 10.03.2010 privind serviciile mass-media audiovizuale, la Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră (CETT) la care Republica Moldova este parte, și la Recomandarea REC 2000/23 a Consiliului European.

Potrivit autorului, noile prevederi înlătură lacunele actualului Cod al audiovizualului și contribuie la îmbunătățirea climatului în spațiul mediatic al Republicii Moldova.

Reglementările proiectului vor aduce transparență în structura acționariatului furnizorilor de servicii media; vor stabili interdicția eliberării licenței audiovizuale pentru persoanele juridice înregistrate în zonele off-shore; vor stabili noi standarde de calitate pentru informația difuzată, prin creșterea responsabilității editoriale, astfel încât cetățenii să aibă acces la servicii media variate și de calitate.

**d. Suficiența argumentării.** Considerăm că argumentele invocate de autor în nota informativă justifică într-o manieră strict suficientă necesitatea elaborării și promovării proiectului. Deși formal au fost respectate prevederile art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, stabilind condițiile ce au impus elaborarea proiectului și unele prevederi principale, totuși autorul nu face o analiză detaliată a tuturor reglementărilor noi și a efectelor sociale ale acestora.

Proiectul codului audiovizualului, după structură și conținut, este unul deosebit de complex. Ne referim la serviciile noi instituite – serviciul generalist de televiziune sau de radiodifuziune, serviciul tematic de televiziune, serviciul videotext, servicii de programe libere la retransmisie, radiodifuzori comunitari etc.; – la constituirea organelor cu atribuții în vederea monitorizării și

supravegherii acestui domeniu; – la noile proceduri administrative etc. Este necesar ca în nota informativă ce însoțește proiectul, autorul să facă o analiză generală a acestor prevederi, pentru a putea evalua efectele și eventualele beneficii ale noului cod al audiovizualului.

Cu toate acestea, făcând o analiză generală a proiectului de lege, menționăm că acesta propune numeroase elemente pozitive – aduce transparență în structura acționariatului furnizorilor de servicii media; stabilește interdicția eliberării licenței audiovizuale pentru persoanele juridice înregistrate în zonele off-shore; stabilește noi standarde de calitate pentru informația difuzată, prin creșterea responsabilității editoriale etc.

### **1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului**

Deși fundamentarea economico-financiară este o condiție obligatorie prevăzută în art. 20 lit. d) din Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative, autorul a evitat să justifice acoperirea financiară a proiectului. În opinia noastră, proiectul cu certitudine va necesita cheltuieli financiare suplimentare. Acestea vor fi generate de instituirea noilor organe de reglementare (Consiliul de supraveghere al radiodifuzorului public, Consiliul de calificare, Comitetul managerial etc.), la costuri legate de comunicarea noilor condiții de reglementare etc., care nu sunt estimate și nici preconizate, deși în proiect se prevăd norme care urmează a fi aplicate începând cu anul în curs.

În acest sens, propunem completarea notei informative cu prevederi referitoare la fundamentarea economico-financiară.

### **1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public**

Proiectul promovează interesul public general care rezidă în libertatea de exprimare a mass-media și accesul populației la serviciile media audiovizuale de calitate. În mod subsidiar proiectul promovează interesele subiecților din domeniu – Consiliul Audiovizualului, instituției publice naționale a audiovizualului Companiei „Teleradio-Moldova” și radiodifuzorilor privați – care vor beneficia de reglementări clare, coerente și conforme exigențelor Directivei 2010/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului European privind serviciile mass-media audiovizuale.

Prin propunerea de instituire a taxei radio-tv obligatorii, se promovează interesele financiare ale instituției publice naționale a audiovizualului Companiei „Teleradio-Moldova” care va beneficia de un volum sporit de finanțare - în detrimentul consumatorului (persoană fizică sau juridică) care va avea obligația de achitare.

## **2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție**

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

**Asigurarea transparenței în procesul decizional.** La momentul examinării, proiectul codului audiovizualului era publicat pe site-ul Parlamentului Republicii Moldova: [www.parlament.md](http://www.parlament.md), ceea ce atestă faptul că proiectul întrunește cerințele impuse de

prevederile art. 8-12 ale Legii nr.239-XVI/2008 privind transparența în procesul decizional.

## II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

### 1. Formulări lingvistice ambigue

**Articolul 59. Protecția minorilor**

**Articolul 63. Protecția minorilor**

Semnalăm asupra unui titlu utilizat pentru ambele reglementări – și la art.59 și la art.63 – ceea ce este inacceptabil conform regulilor tehnicii legislative și poate crea confuzii în procesul de implementare. Articolul 59 protejează interesele minorului în contextul publicității și teleshopping-ului pentru alimente; articolul 63 protejează interesele minorilor în contextul publicității și teleshopping-ului pentru produse medicamentoase. Recomandăm diferențierea dintre articole prin introducerea unor elemente de detaliu al protecției.

**Recomandarea: Propunem autorului să introducă termeni care să facă diferențierea dintre titlurile celor două articole. De exemplu, titlul art.59 ar trebui să sune: „Protecția minorilor în contextul publicității și teleshopping-ului pentru alimente” etc.**

**Articolul 76. Componența Consiliului Audiovizualului**

**alin.(2) „Cu 60 de zile înainte de expirarea mandatului de membru al Consiliului Audiovizualului președintele comisiei parlamentare de specialitate emite o invitație...”**

**alin.(3) „În termen de 15 zile de la data limită de depunere a dosarelor, ...”**

**alin.(5) „În cazul în care pentru unul sau mai multe locuri vacante nu este selectat nici un candidat, pentru acestea, în termen de 10 zile de la ședința de concurs, este organizat un nou concurs în condițiile alin.(2)-(4)”**

Normele de mai sus comportă un risc discreționar datorită utilizării unor termeni ambigui care nu concretizează tipul zilelor – fie că sunt zile calendaristice, fie că sunt zile lucrătoare. Lacuna dată va acorda persoanelor responsabile (președintelui Consiliului Audiovizualului) competența de a institui și de a prelungi termenul fără restricții sau fără obligația de a oferi o justificare clară pentru asemenea prelungiri. În opinia noastră, este necesar de a atrage atenția sporită la stabilirea termenilor clare pentru luarea deciziilor și a informării (acceptare sau refuz a licitației). La aplicare, toate aceste deficiențe vor spori considerabil manifestările coruptibile a persoanelor responsabile de aplicarea procedurilor în domeniul dat.

**Recomandarea: Pentru a nu admite interpretări abuzive și rea-voință în exercitarea prerogativelor, propunem completarea termenului „zile” cu aspecte de detaliu – după caz: „lucrătoare” sau „calendaristice”. Propunerea este valabilă atât pentru art.76 alin. (2), (3), (5), cât și pentru art.78 alin.(6), art.79 alin.(2), art.82 alin.(3), art.84 alin.(11), art.86, art.87 alin.(3), art.91 alin.(2) și (4), art.92 alin.(5) și (9), art.93 alin.(3), art.94 alin.(4), art.97 alin.(3) lit.d), art.98 alin.(5) și (11), art.105 alin.(8), art.123 alin.(2) lit.a)-c), art.124 alin.(2), art.126 alin. (11) – ale căror termene necesită concretizările de rigoare.**

**Articolul 96. Anularea licenței audiovizuale**

**„Consiliul Audiovizualului anulează licența audiovizuală în următoarele cazuri...”**

Sintagma „anularea licenței” nu corespunde terminologiei utilizate în procedurile de licențiere, stabilite prin art.21 al Legii nr.451 din 30.07.2001 privind reglementarea prin licențiere a

activității de întreprinzător, și care reglementează procedura de „retragere a licenței”. În ipoteza stabilită de art.96 Consiliul Audiovizualului este în drept să retragă licența audiovizuală, dacă nu sunt respectate condițiile stabilite de lege.

**Recomandarea: Propunem de substituit, în textul art. 96 din proiect, cuvântul „anulare” cu cuvântul „retragere”, astfel încât denumirea articolului 96 să devină „Retragerea licenței audiovizuale”.**

## **2. Conflicte ale normelor de drept**

### **Articolul 83. Finanțarea Consiliului Audiovizualului**

alin.(2) Subvențiile de la bugetul de stat se aprobă pentru o perioadă de 5 ani. Cotele anuale sunt precizate și indicate în Legea Bugetului de Stat pentru fiecare an.

alin.(3) În cazul prevăzut la alin.(1) lit.a) Consiliul Audiovizualului va prezenta Parlamentului, prin intermediul Comisiei parlamentare de specialitate, proiectul de buget pentru o perioadă de 5 ani în care se va estima costul activităților desfășurate de Consiliul Audiovizualului în exercitarea atribuțiilor și obligațiilor sale. Comisia parlamentară de specialitate va prezenta Parlamentului un aviz de oportunitate asupra planului financiar al Consiliului Audiovizualului.

alin.(4) Finanțarea Consiliului Audiovizualului din bugetul public asigură acoperirea a 70% din cheltuielile planificate pentru primul an de activități înscrise în planul financiar adoptat de Parlament, 60% din cheltuielile pentru activitățile din al doilea, și respectiv câte 40% din cheltuielile planificate pentru anul trei, patru și cinci. Proporția de buget neacoperită din bugetul de stat se acoperă din veniturile obținute din taxele pentru licențiere și granturi.

Semnalăm asupra unei contradicții cu legislația bugetar-fiscală a Republicii Moldova. Cadrul normativ în domeniu, reprezentat prin Legea nr. 847/1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar și Legea nr.181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar fiscală, stabilesc că bugetul de stat se aprobă anual de către Parlament ca urmare a estimărilor de venituri și cheltuieli pentru un an bugetar și nu pe 5 ani înainte cum se propune prin proiect. Prin urmare, normele de la art.83 alin.(2)-(4) din proiect contravin normelor legale, motiv pentru care propunem excluderea acestora.

**Recomandarea: Recomandăm excluderea art.83 alin.(2)-(4) ale proiectului, întrucât reglementările contravin procedurii de elaborare a bugetului de stat. Iar pentru nuanțarea adecvată a normei de prevăzut că Consiliul Audiovizualului va prezenta anual Parlamentului proiectul de buget în care se va estima costul activităților desfășurate de consiliu în exercitarea atribuțiilor sale, cu stabilirea unei descreșteri în acoperire.**

## **3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb**

### **Reglementările proiectului:**

Art.11 alin.(7) lit.d); – care stabilește că reglementările Codului audiovizualului vor fi completate de către reglementările Codului de autoreglementare al conținutului pentru copii;

Art. 27 alin.(1), art.28 alin.(2), art.31, art.32, art.36 alin.(1) lit.d), art.37 alin.(3), art.42 alin.(2) lit.c), art.43 alin.(1) lit.c), art.48 alin.(1) lit.e), art.50 alin.(2), art.55 alin.(2), art.56 alin.(1), art.61 alin.(3), art.62 alin.(1) lit.e), art.64 alin.(2) lit.g), art.68 alin.(1) și alin.(4), art.70 alin.(1) lit.f), art.72 alin.(2) ș.a.– care într-o formă sau alta fac trimitere la Codul cu privire la comunicările comerciale audiovizuale.

Menționăm că aspectele fundamentale care se referă la de drepturi, obligații, tipuri de licențe, procedura de licențiere ș.a. în domeniul audiovizualului necesită a fi prevăzute în Codul audiovizualului – ca lege organică specială în domeniu. Codurile care urmează a fi elaborate pe anumite segmente – Codul cu privire la comunicările comerciale audiovizuale, Codul de autoreglementare al conținutului pentru copii – trebuie să dezvolte semnificația și conținutul normelor instituite de Codul audiovizualului.

În acest context, propunem de revizuit toate articolele din cod unde se face trimitere la Codul cu privire la comunicările comerciale audiovizuale și Codul de autoreglementare al conținutului pentru copii, pentru a stabili în mod exhaustiv toate formele, tipurile, excepțiile și condițiile etc. cu privire la furnizarea de servicii media audiovizuale.

Normele analizate mai sus comportă un risc dublu: pe de o parte, se păstrează pericolul ca aceste norme să se transforme în norme „în alb” – care fac trimitere la reglementări inexistente, și deci, inaplicabile în practică (dacă Codul cu privire la comunicările comerciale audiovizuale și Codul de autoreglementare al conținutului pentru copii așa și nu vor fi elaborate); pe de altă parte, există riscul ca în Codul cu privire la comunicările comerciale audiovizuale și în Codul de autoreglementare al conținutului pentru copii autorul să strecoare reglementări discreționare.

**Recomandarea: Propunem de stabilit exhaustiv formele de comunicare pentru furnizorii de servicii media. Recomandarea este valabilă pentru art.11 alin.(7) lit.d); – care face trimitere la Codul de autoreglementare al conținutului pentru copii, și, pentru art. 27 alin.(1), art.28 alin.(2), art.31, art.32, art.36 alin.(1) lit.d), art.37 alin.(3), art.42 alin.(2) lit.c), art.43 alin.(1) lit.c), art.48 alin.(1) lit.e), art.50 alin.(2), art.55 alin.(2), art.56 alin.(1), art.61 alin.(3), art.62 alin.(1) lit.e), art.64 alin.(2) lit.g), art.68 alin.(1) și alin.(4), art.70 alin.(1) lit.f), art.72 alin.(2) ș.a – care fac trimitere la Codul cu privire la comunicările comerciale audiovizuale.**

#### **4. Discreții excesive ale autorităților publice**

##### **Articolul 76. Componența Consiliului Audiovizualului**

**alin. (4) în urma evaluării dosarelor de concurs și a prestației candidaților la dezbateri televizate comisia parlamentară de specialitate organizează audieri publice în caz de necesitate și selectează câte un candidat pentru fiecare loc vacant.**

Sintagma „în caz de necesitate” este una discreționară, deoarece acordă dreptul comisiei parlamentare să decidă, la propria latitudine, cazurile când candidații vor participa la audieri publice și când nu, în dependență de anumite interese față de candidat. Considerăm drept inoportună norma dată, prin faptul că este una coruptibilă din punct de vedere procedural.

**Recomandarea: Pentru a nu admite careva favorizări față de anumiți candidați la funcția de membru al Consiliului Audiovizualului, propunem de prevăzut expres cazurile când vor fi aplicate audierile publice, sau, instituirea obligativității generale de audiere, către toți candidații, în fața comisiei parlamentare.**

##### **Articolul 100. Licența tehnică**

**alin.(1) Licența tehnică este eliberată de către autoritatea administrației publice centrale de specialitate în termen de 60 de zile calendaristice de la data solicitării.**

Apreciem termenul de 60 de zile instituit pentru eliberarea licenței tehnice, ca un termen excesiv de lung și care nu se justifică din punct de vedere procedural. În cazul dat, considerăm că este oportună propunerea unui termen mai restrâns.

În Legea nr.451/2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, la art.11 alin.(1) se stabilește: „Autoritatea de licențiere, în baza declarației pentru

eliberarea/prelungirea licenței și documentelor anexate, adoptă decizia privind eliberarea/prelungirea licenței sau privind respingerea declarației în cel mult 5 zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia." Înțelegem specificitatea domeniului audiovizualului, dar termenele excesiv de lungi comportă un risc sporit de coruptibilitate, datorită interesului subiectului de a reduce acest termen prin mijloace și căi legale, dar de cele mai multe ori, ilegale. Cei interesați intervin pe lângă autoritatea administrației publice centrale de specialitate pentru urgentarea procesului de eliberare a licenței tehnice.

**Recomandarea: Propunem modificarea prin micșorare a termenul de eliberare a licenței tehnice.**

#### **Articolul 117. Directorul general**

**alin.(3) lit. f) Activitatea membrilor Consiliului de calificare este remunerată, per ședință de concurs, în cazurile prevăzute de legislația în vigoare, în mărimea stabilită de directorul general.**

**alin.(7) Directorul general primește un salariu lunar brut stabilit de organul de supraveghere în mărime de 5 salarii medii lunare ale personalului, calculat în raport cu ultimele 3 luni de activitate.**

Atenționăm asupra unor norme care prezintă un risc discreționar.

În primul caz – la alin.(3), autorul proiectului lasă la latitudinea directorului general stabilirea plății pentru participare la ședință, fără identificarea criteriilor de apreciere a cuantumului și cadrului normativ în acest sens. În plus, nu considerăm corect ca anumiți membri ai Consiliului de calificare – membrii consiliului managerial, membrii organului de supraveghere – care deja sunt angajați ai radiodifuzorului public, să fie remunerați pentru participarea la ședințele Consiliului de calificare. Aceste persoane trebuie să aibă trecute în fișa postului participarea la astfel de ședințe, cu atât mai mult că ședințele se vor organiza în timpul programului de lucru.

În ceea ce privește alin.(7), considerăm norma elaborată cu stabilirea reglementării care se raportează la „salariul mediu al personalului” ca fiind discreționară. Din normă nu reiese care salariu se va lua drept bază de calcul – „salariul brut”, „salariul net”; de asemenea, norma nu reglementează cine este competent să realizeze calculul (mai ales că anticipăm elementul de inflație și creștere a salariilor angajaților). În același timp, considerăm salariul fixat de „5 salarii medii lunare ale angajaților” fiind unul exagerat de mare.

Autorul se poate conduce de criterii obiective și de cadrul normativ în domeniul bugetar, poate chiar făcând trimitere la Legea nr.355/2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

**Recomandarea: Propunem rectificarea art.117 din proiect, cu eliminarea plăților pentru participare, la ședințele Consiliului de calificare pentru angajații radiodifuzorului public, cu stabilirea cuantumului plății pentru restul membrilor Consiliului de calificare.**

**De asemenea recomandăm alegerea unor criterii obiective și legale în stabilirea salariului lunar pentru directorul general al radiodifuzorului public.**

#### **Articolul 77. Membrii Consiliului Audiovizualului**

**alin.(2) Durata mandatului membrilor Consiliului Audiovizualului este de 7 ani.**

#### **Articolul 117. Directorul General**

**alin.(1) Directorul general este numit în funcție pentru un mandat de 7 ani.**

Considerăm că normele analizate comportă un risc discreționar manifestat prin termene prea lungi pentru exercitarea unui mandat public. Majoritatea mandatelor în funcțiile publice au o durată de 4 ani cu/fără limitarea numărului de mandate. Există riscul ca un mandat prea lung în timp și fără posibilitate de exercitare repetată, să favorizeze sau să determine crearea unui

complex de iresponsabilitate (fatidic).

În altă ordine de idei, un termen prea mare pentru exercitarea competențelor funcționale nu este oportun dacă ne dorim dezvoltarea sectorului în cauză, dezvoltarea radiodifuzorului public național, creșterea competitivității acestuia față de posturile private de radio și televiziune etc.

**Recomandarea: Recomandăm reducerea duratei mandatului membrilor Consiliului Audiovizualului și a directorului general al radiodifuzorului public național – de la 7 la 4 ani, cu sau fără limitarea numărului de mandate.**

#### **5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor**

##### **Articolul 77. Membrii Consiliului Audiovizualului**

**alin.(5) Vacanța funcției de membru al Consiliului Audiovizualului survine de drept în caz de:**

**lit.f) imposibilitate de a-și exercita funcția pentru o perioadă mai mare de 4 luni, în mod neîntrerupt, stabilită prin acte doveditoare;**

**lit.g) absență, motivată sau nemotivată, de la cel puțin 7 ședințe consecutive;**

Considerăm că normele stabilite prin art.77 alin.(5) lit. f) și g) sunt cerințe excesive în exercitarea dreptului la muncă. Nu se justifică moral reglementarea care stabilește survenirea vacanței funcției de membru al Consiliului Audiovizualului în caz de absență motivată de la cel puțin 7 ședințe, sau în cazul imposibilității exercitării atribuțiilor pentru mai mult de 4 luni. Nu considerăm corectă situația în care demitem persoana care a suferit un accident sau o boală (stabilite prin acte doveditoare) și a absentat de la muncă.

În altă ordine de idei, nici art.86 alin.(1) din Codul muncii nr.154/2003 (care reglementează exhaustiv cauzele de concediere) nu consideră aceste cauze drept temei juridic pentru a-l destitui din funcție pe un angajat, ba mai mult chiar, art.86 alin.(2) stabilește expres: „Nu se admite concedierea salariatului în perioada aflării lui în concediu medical...”.

**Recomandarea: Recomandăm autorului revizuirea normelor cu excluderea sintagmei „motivată sau” din cadrul art.77 alin.(5) lit.g) și cu propunerea unei noi formule pentru art.77 alin.(5) lit.f) cu următorul conținut: „în cazul incapacității de îndeplinire a atribuțiilor constatate prin examen medical de specialitate”.**

##### **Articolul 100. Licența tehnică**

**alin.(1) Licența tehnică este eliberată de către autoritatea administrației publice centrale de specialitate în termen de 60 de zile calendaristice de la data solicitării.**

Legea nr.451/2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, la art.11 alin.(1) stabilește: „Autoritatea de licențiere, în baza declarației pentru eliberarea/prelungirea licenței și documentelor anexate, adoptă decizia privind eliberarea/prelungirea licenței sau privind respingerea declarației în cel mult 5 zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia.” Stabilirea unui termen care depășește cu mult termenul stabilit de regula generală în domeniu – Legea nr.451/2001, – se prezintă ca o măsură excesivă, de natură birocratică interpusă în calea activității pe care încearcă să o demareze în domeniul audiovizualului agenții privați dar și publici.

**Recomandarea: Propunem modificarea prin micșorare a termenul de eliberare a licenței tehnice.**

##### **Articolul 121. Taxa de abonament**

**alin.(1) Persoanele fizice cu domiciliul în Republica Moldova au obligația să plătească**

o taxă pentru serviciul public de radiodifuziune și de televiziune, în calitate de beneficiari ai acestor servicii, cu excepția celor care declară pe propria răspundere că nu dețin receptoare de radio și/sau de televiziune, și care potrivit legii, beneficiază de scutire de la plata acestor taxe.

**alin.(2)** Persoanele juridice cu sediul în Republica Moldova, inclusiv filialele, sucursalele, agențiile și reprezentanții acestora, precum și reprezentanțele din Republica Moldova ale persoanelor juridice străine, au obligația să plătească o taxă pentru serviciul public de radiodifuziune și de televiziune, în calitate de beneficiari ai acestor servicii.

**alin.(3)** Quantumul taxelor de abonament, pe categorii de plătitori, modalitatea de încasare și scutire de la plata acestora, penalitățile de întârziere, precum și sancțiunile care se aplică în cazul completării în mod eronat a declarației de exceptare de la plata taxelor de către deținătorii de receptoare de radio și/sau de televiziune, care potrivit prezentului cod, sunt plătitori ai taxei de abonament pentru serviciul public de radiodifuziune și televiziune, se stabilesc în Codul fiscal.

**alin.(4)** Procedura privind efectuarea controlului, constatarea contravențiilor, aplicarea sancțiunilor și penalităților de întârziere în cazul sustragerii de la plata taxelor de abonament de către deținătorii de receptoare de radio și de televiziune, se stabilește prin hotărâre a Parlamentului.

În primul rând, reglementările proiectului nu definesc noțiunea „taxei de abonament” și nici modalitatea de calcul al acesteia – per capita, în dependență de numărul de aparate tv/radio, în funcție de alte criterii etc.

Prin articolul dat se propune un concept nou în domeniul audiovizualului, și anume aplicarea unei taxe pentru serviciul public de radiodifuziune și televiziune, denumită „taxă de abonament”, care va fi aplicată persoanelor fizice cu domiciliul în Republica Moldova, precum și persoanelor juridice, inclusiv filialelor, sucursalelor, agențiilor și reprezentanțelor din Republica Moldova ale persoanelor juridice străine.

Quantumul taxelor de abonament, modalitatea de încasare și scutire, penalitățile de întârziere, pe categorii de plătitori, potrivit proiectului, urmează a fi stabilite în Codul fiscal, iar taxa dată să fie inclusă în factura lunară pentru consumul de energie electrică (potrivit art. 120 alin. (8) din proiect).

În opinia noastră, instituirea acestei taxe este o cerință excesivă pentru accesul la informație. Taxa de abonament pune nejustificat pe seama consumatorului finanțarea radiodifuzorilor publici naționali, deși la moment taxarea pentru utilizarea serviciilor de programe se face după altă modalitate, și anume prin bonurile de prestare a serviciilor de programe de către furnizorii de servicii media (companiile de cablu).

Reglementarea propusă de autorul proiectului în realitate dublează sau chiar triplează procedura de taxare a consumatorului simplu. În rezultatul aplicării în practică a acestei prevederi, cetățeanul (consumatorul serviciului prestat de radiodifuzorul public național) va plăti de câteva ori serviciile acestuia:

- o dată prin taxele către bugetul de stat (deoarece serviciul public de radio și televiziune este finanțat în mare parte de la buget);

- încă o dată prin taxa obligatorie radio și televiziune, plătită lunar și inserată în factura la energie electrică – care se propune prin proiect;

- și încă o dată, prin abonamentul tv la compania de cablu, cu care persoana are contract direct de prestare servicii;

- și încă o dată, în calitate de proprietar (fondator etc.) al unei persoane juridice (întreprindere individuală, SRL, întreprindere populară etc.) – o altă reglementare propusă de proiect.

Un alt aspect care creează un conflict de procedură, este norma de la alin.(4) al articolului expus mai sus, care prevede că procedura privind efectuarea controlului, constatarea contravențiilor, aplicarea sancțiunilor și penalităților de întârziere în cazul sustragerii de la plata taxelor de abonament de către deținătorii de receptoare de radio și de televiziune, să fie stabilite prin hotărâre a Parlamentului.

Astfel, menționăm că din punct de vedere procedural, ne referim aici la aspectele de ordin fiscal și contravențional, iar sub aspectul tehnicii legislative, aprobarea unei asemenea norme printr-o hotărâre a Parlamentului nu este posibilă. Normele care reglementează aceste domenii – contravențional și fiscal – și care beneficiază de codificări de ramură (Codul Contravențional nr.218/2008, Codul Fiscal nr.1163/1997) pot fi adoptate de Parlament doar sub forma unor norme de lege organică.

Considerăm că bugetul radiodifuzorului public, care pe lângă alocațiile de la bugetul de stat, dispune de suficiente venituri (sume încasate din comunicațiile comerciale audiovizuale, din amenzi și despăgubiri civile, din publicitate comercială, donații și sponsorizări etc., potrivit art.20 alin. (7) din proiect) va putea acoperi cheltuielile curente ce țin de activitățile radiodifuzorului public.

În acest context considerăm că instituirea acestei taxe este una nejustificată, motiv pentru care propunem excluderea acestei norme.

**Recomandarea: Propunem excluderea art.121 și a art.120 alin.(7) lit.b) și lit.c), alin.(8) lit.a), b) din proiect, întrucât sunt cerințe excesive față de consumator.**

#### **6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței**

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

#### **7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control**

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

#### **8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare**

##### **Articolul 132. Funcționarea radiodifuzorului comunitar**

**alin.(7) Litigiile apărute între radiodifuzorul comunitar și alte părți sunt soluționate pe cale amiabilă de către Consiliul Audiovizualului.**

Semnalăm asupra unei insuficiențe a procedurii administrative de soluționare a eventualelor conflicte, sau a contestării deciziilor Consiliului Audiovizualului. Anticipăm prin a spune că nu toate conflictele vor putea fi soluționate de Consiliul Audiovizualului pe cale amiabilă, de aceea considerăm necesară introducerea reglementării care să stabilească și posibilitatea rezolvării conflictelor în cadrul procedurii contenciosului administrativ.

**Recomandarea: Propunem pentru art.132 alin.(7) următoarea formulă de redactare: „Litigiile apărute între radiodifuzorul comunitar și alte părți sunt soluționate de către Consiliul Audiovizualului pe cale amiabilă sau în cadrul procedurii de contencios administrativ”.**

#### **9. Alte obiecții**

##### **Articolul 110. Statutul juridic al radiodifuzorului public**

**alin.(1) În Republica Moldova funcționează:**

**a) radiodifuzorii publici naționali – Compania „Radio Moldova”, Compania „TV Moldova 1”;**

La etapa actuală, conform art.50 din Codul audiovizualului (Legea nr.260/2006), instituția publică națională a audiovizualului - Compania „Teleradio-Moldova”- este un serviciu public de radiodifuziune și televiziune independent editorial, precum și în activitatea sa de creație, autonom instituțional, constituit în baza capitalului financiar public, oferă servicii de programe întregii societăți din Republica Moldova, cu acoperirea întregului teritoriu.

În cadrul art.136 alin.(5), proiectul propune reorganizarea instituției publice a audiovizualului – Companiei „Teleradio-Moldova” în Compania „Radio Moldova” și Compania „TV Moldova 1”. Decizia autorului de a plasa aspectul reorganizării în cadrul dispozițiilor finale și tranzitorii nu este tocmai potrivită. Considerăm că este prematur de a propune o astfel de modificare în cod, fără a face o analiză strategică în documentele de politici din domeniul dat și fără a trage concluziile de rigoare la capitolul folosirii eficiente a banilor publici.

Abia după un studiu complex urmează a fi elaborate noi reglementări cu privire la statutul radiodifuzorului public național.

**Recomandarea: Propunem menținerea statutului radiodifuzorului public național - Companiei „Teleradio-Moldova”, cu excluderea art.136 alin.(5) și modificarea art.136 alin.(6)-(8). În contextul celor expuse mai sus, iar la art.110 propunem substituirea sintagmelor „Radio Moldova”, „Compania TV Moldova 1” cu sintagma Compania „Teleradio-Moldova”.**

**Datorită faptului că în proiect nu este definit statutul juridic al radiodifuzorului public național propunem preluarea definiției din art.50 al Codului audiovizualului actual: „Compania Teleradio-Moldova este o instituție publică de radiodifuziune și televiziune independentă editorial, precum și în activitatea sa de creație, autonomă instituțional, constituită în baza capitalului financiar public, care în condițiile prezentului cod, oferă servicii de programe întregii societăți din Republica Moldova, cu acoperire a întregului teritoriu al Republicii Moldova.”**

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

  
Roman Starașciuc  
inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție  
18 Martie 2015

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a  
Centrului Național Anticorupție - [www.cna.md](http://www.cna.md)

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție  
asupra nivelului coruptibilității proiectului  
Codului audiovizualului al Republicii Moldova**

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Articolul 59. Protecția minorilor Articolul 63. Protecția minorilor	Utilizarea termenilor diferiți pentru același fenomen sau invers	Semnalăm asupra unui titlu utilizat pentru ambele reglementări – și la art.59 și la art.63 – ceea ce este inacceptabil conform regulilor tehnicii legislative și poate crea confuzii în procesul de implementare. Articolul 59 protejează interesele minorului în contextul publicității și teleshopping-ului pentru alimente; articolul 63 protejează interesele minorilor în contextul publicității și teleshopping-ului pentru produse medicamentoase. Recomandăm diferențierea dintre articole prin introducerea unor elemente de detaliu al protecției.	Propunem autorului să introducă termeni care să facă diferențierea dintre titlurile celor două articole. De exemplu, titlul art.59 ar trebui să sune: „Protecția minorilor în contextul publicității și teleshopping-ului pentru alimente” etc.
2	Articolul 76. Componența Consiliului Audiovizualului alin.(2) „Cu 60 de zile înainte de expirarea mandatului de membru al Consiliului Audiovizualului președintele comisiei parlamentare de specialitate emite o invitație...”. alin.(3) „În termen de 15 zile de la data limită de	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Normele de mai sus comportă un risc discreționar datorită utilizării unor termeni ambigui care nu concretizează tipul zilelor – fie că sunt zile calendaristice, fie că sunt zile lucrătoare. Lacuna dată va acorda persoanelor responsabile (președintelui Consiliului Audiovizualului) competența de a institui și de a prelungi termenul fără restricții sau fără obligația de a oferi o justificare clară pentru asemenea prelungiri. În opinia noastră, este necesar de a atrage o atenție	Pentru a nu admite interpretări abuzive și re-voioță în exercitarea prerogativelor, propunem completarea termenului „zile” cu aspecte de detaliu – după caz: „lucrătoare” sau „calendaristice”. Propunerea este valabilă

	depunere a dosarelor, ..." alin.(5) „În cazul în care pentru unul sau mai multe locuri vacante nu este selectat nici un candidat, pentru acestea, în termen de 10 zile de la ședința de concurs, este organizat un nou concurs în condițiile alin.(2)-(4)".		sporită la stabilirea termenilor clare pentru luarea deciziilor și a informării (acceptare sau refuz a licitației). La aplicare, toate aceste deficiențe vor spori considerabil manifestările coruptibile a persoanelor responsabile de aplicarea procedurilor în domeniul dat.	atât pentru art.76 alin. (2), (3), (5), cât și pentru art.78 alin.(6), art.79 alin.(2), art.82 alin.(3), art.84 alin.(11), art.86, art.87 alin.(3), art.91 alin.(2) și (4), art.92 alin.(5) și (9), art.93 alin.(3), art.94 alin.(4), art.97 alin.(3) lit.d), art.98 alin.(5) și (11), art.105 alin.(8), art.123 alin.(2) lit.a-c), art.124 alin.(2), art.126 alin. (11) – ale căror termene necesită concretizările de rigoare.
3	Articolul 96. Anularea licenței audiovizuale „Consiliul Audiovizualului anulează licența audiovizuală în următoarele cazuri..."	Utilizarea termenilor neconsacrați în legislație / neaplicați în practică	Sintagma „anularea licenței” nu corespunde terminologiei utilizate în procedurile de licențiere, stabilite prin art.21 al Legii nr.451 din 30.07.2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, și care reglementează procedura de „retragere a licenței”. În ipoteza stabilită de art.96 Consiliul Audiovizualului este în drept să retragă licența audiovizuală, dacă nu sunt respectate condițiile stabilite de lege.	Propunem de substituit, în textul art. 96 din proiect, cuvântul „anulare” cu cuvântul „retragere”, astfel încât denumirea articolului 96 să devină „Retragerea licenței audiovizuale”.
4	Articolul 83. Finanțarea Consiliului Audiovizualului alin.(2) Subvențiile de la bugetul de stat se aprobă pentru o perioadă de 5 ani. Cotele anuale sunt precizate și indicate în Legea Bugetului de	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Semnalăm asupra unei contradicții cu legislația bugetar-fiscală a Republicii Moldova. Cadrul normativ în domeniu, reprezentat prin Legea nr. 847/1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar și Legea nr.181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar fiscală, stabilesc că bugetul de stat se aprobă anual de	Recomandăm excluderea art.83 alin.(2)-(4) ale proiectului, întrucât reglementările contravin procedurii de elaborare a bugetului de stat. Iar pentru nuanțarea

Stat pentru fiecare an. alin.(3)  
În cazul prevăzut la alin.(1)  
lit.a) Consiliul Audiovizualului  
va prezenta Parlamentului,  
prin intermediul Comisiei  
parlamentare de specialitate,  
proiectul de buget pentru o  
perioadă de 5 ani în care se va  
estima costul activităților  
desfășurate de Consiliul  
Audiovizualului în exercitarea  
atribuțiilor și obligațiilor sale.  
Comisia parlamentară de  
specialitate va prezenta  
Parlamentului un aviz de  
oportunitate asupra planului  
financiar al Consiliului  
Audiovizualului. alin.(4)  
Finanțarea Consiliului  
Audiovizualului din bugetul  
public asigură acoperirea a  
70% din cheltuielile planificate  
pentru primul an de activități  
înscrise în planul financiar  
adoptat de Parlament, 60% din  
cheltuielile pentru activitățile  
din al doilea, și respectiv câte  
40% din cheltuielile planificate  
pentru anul trei, patru și cinci.  
Proporția de buget neacoperită  
din bugetul de stat se acoperă  
din veniturile obținute din  
taxele pentru licențiere și

către Parlament ca urmare a estimărilor de venituri  
și cheltuieli pentru un an bugetar și nu pe 5 ani  
înainte cum se propune prin proiect. Prin urmare,  
normele de la art.83 alin.(2)-(4) din proiect  
contravin normelor legale, motiv pentru care  
propunem excluderea acestora.

adecvată a normei de  
prevăzut că Consiliul  
Audiovizualului va  
prezenta anual  
Parlamentului proiectul de  
buget în care se va  
estima costul activităților  
desfășurate de consiliu în  
exercitarea atribuțiilor  
sale, cu stabilirea unei  
descreșteri în acoperire.

	granturi.			
5	<p>Reglementările proiectului: Art.11 alin.(7) lit.d); – care stabilește că reglementările Codului audiovizualului vor fi completate de către reglementările Codului de autoreglementare al conținutului pentru copii; Art. 27 alin.(1), art.28 alin.(2), art.31, art.32, art.36 alin.(1) lit.d), art.37 alin.(3), art.42 alin.(2) lit.c), art.43 alin.(1) lit.c), art.48 alin.(1) lit.e), art.50 alin.(2), art.55 alin.(2), art.56 alin.(1), art.61 alin.(3), art.62 alin.(1) lit.e), art.64 alin.(2) lit.g), art.68 alin.(1) și alin.(4), art.70 alin.(1) lit.f), art.72 alin.(2) ș.a.– care într-o formă sau alta fac trimitere la Codul cu privire la comunicările comerciale audiovizuale.</p>	<p>Norme de trimitere Norme în alb</p>	<p>Menționăm că aspectele fundamentale care se referă la de drepturi, obligații, tipuri de licențe, procedura de licențiere ș.a. în domeniul audiovizualului necesită a fi prevăzute în Codul audiovizualului – ca lege organică specială în domeniu. Codurile care urmează a fi elaborate pe anumite segmente – Codul cu privire la comunicările comerciale audiovizuale, Codul de autoreglementare al conținutului pentru copii – trebuie să dezvolte semnificația și conținutul normelor instituite de Codul audiovizualului.</p> <p>În acest context, propunem de revizuit toate articolele din cod unde se face trimitere la Codul cu privire la comunicările comerciale audiovizuale și Codul de autoreglementare al conținutului pentru copii, pentru a stabili în mod exhaustiv toate formele, tipurile, excepțiile și condițiile etc. cu privire la furnizarea de servicii media audiovizuale. Normele analizate mai sus comportă un risc dublu: pe de o parte, se păstrează pericolul ca aceste norme să se transforme în norme „în alb” – care fac trimitere la reglementări inexistente, și deci, inaplicabile în practică (dacă Codul cu privire la comunicările comerciale audiovizuale și Codul de autoreglementare al conținutului pentru copii așa și nu vor fi elaborate); pe de altă parte, există riscul ca în Codul cu privire la comunicările comerciale audiovizuale și în Codul de autoreglementare al conținutului pentru copii autorul să strecoare reglementări discreționare.</p>	<p>Propunem de stabilit exhaustiv formele de comunicare pentru furnizorii de servicii media. Recomandarea este valabilă pentru art.11 alin.(7) lit.d); – care face trimitere la Codul de autoreglementare al conținutului pentru copii, și, pentru art. 27 alin.(1), art.28 alin.(2), art.31, art.32, art.36 alin.(1) lit.d), art.37 alin.(3), art.42 alin.(2) lit.c), art.43 alin.(1) lit.c), art.48 alin.(1) lit.e), art.50 alin.(2), art.55 alin.(2), art.56 alin.(1), art.61 alin.(3), art.62 alin.(1) lit.e), art.64 alin.(2) lit.g), art.68 alin.(1) și alin.(4), art.70 alin.(1) lit.f), art.72 alin.(2) ș.a – care fac trimitere la Codul cu privire la comunicările comerciale audiovizuale.</p>
6	Articolul 76. Componenta	Competența de a aplica	Sintagma „în caz de necesitate” este una	Pentru a nu admite

	<p>Consiliului Audiovizualului alin. (4) în urma evaluării dosarelor de concurs și a prestației candidaților la dezbateri televizate comisia parlamentară de specialitate organizează audieri publice în caz de necesitate și selectează câte un candidat pentru fiecare loc vacant.</p>	<p>prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>discreționară, deoarece acordă dreptul comisiei parlamentare să decidă, la propria latitudine, cazurile când candidații vor participa la audieri publice și când nu, în dependență de anumite interese față de candidat. Considerăm drept inoportună norma dată, prin faptul că este una coruptibilă din punct de vedere procedural.</p>	<p>careva favorizări față de anumiți candidați la funcția de membru al Consiliului Audiovizualului, propunem de prevăzut expres cazurile când vor fi aplicate audierile publice, sau, instituirea obligativității generale de audiere, către toți candidații, în fața comisiei parlamentare.</p>
7	<p>Articolul 100. Licența tehnică alin.(1) Licența tehnică este eliberată de către autoritatea administrației publice centrale de specialitate în termen de 60 de zile calendaristice de la data solicitării.</p>	<p>Termene exagerat de lungi sau scurte</p>	<p>Apreciem termenul de 60 de zile instituit pentru eliberarea licenței tehnice, ca un termen excesiv de lung și care nu se justifică din punct de vedere procedural. În cazul dat, considerăm că este oportună propunerea unui termen mai restrâns. În Legea nr.451/2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, la art.11 alin.(1) se stabilește: „Autoritatea de licențiere, în baza declarației pentru eliberarea/prelungirea licenței și documentelor anexate, adoptă decizia privind eliberarea/prelungirea licenței sau privind respingerea declarației în cel mult 5 zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia.” Înțelegem specificitatea domeniului audiovizualului, dar termenele excesiv de lungi comportă un risc sporit de coruptibilitate, datorită interesului subiectului de a reduce acest termen prin mijloace și căi legale, dar de cele mai multe ori, ilegale. Cei interesați intervin pe lângă autoritatea administrației publice centrale de specialitate pentru urgentarea</p>	<p>Propunem modificarea prin micșorare a termenul de eliberare a licenței tehnice.</p>

			procesului de eliberare a licenței tehnice.	
8	<p>Articolul 117. Directorul general alin.(3) lit. f) Activitatea membrilor Consiliului de calificare este remunerată, per ședință de concurs, în cazurile prevăzute de legislația în vigoare, în mărimea stabilită de directorul general. alin.(7) Directorul general primește un salariu lunar brut stabilit de organul de supraveghere în mărime de 5 salarii medii lunare ale personalului, calculat în raport cu ultimele 3 luni de activitate.</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Atenționăm asupra unor norme care prezintă un risc discreționar.</p> <p>În primul caz – la alin.(3), autorul proiectului lasă la latitudinea directorului general stabilirea plății pentru participare la ședință, fără identificarea criteriilor de apreciere a cuantumului și cadrului normativ în acest sens. În plus, nu considerăm corect ca anumiți membri ai Consiliului de calificare – membrii consiliului managerial, membrii organului de supraveghere – care deja sunt angajați ai radiodifuzorului public, să fie remunerați pentru participarea la ședințele Consiliului de calificare. Aceste persoane trebuie să aibă trecute în fișa postului participarea la astfel de ședințe, cu atât mai mult că ședințele se vor organiza în timpul programului de lucru.</p> <p>În ceea ce privește alin.(7), considerăm norma elaborată cu stabilirea reglementării care se raportează la „salariul mediu al personalului” ca fiind discreționară. Din normă nu reiese care salariu se va lua drept bază de calcul – „salariul brut”, „salariul net”; de asemenea, norma nu reglementează cine este competent să realizeze calculul (mai ales că anticipăm elementul de inflație și creștere a salariilor angajaților). În același timp, considerăm salariul fixat de „5 salarii medii lunare ale angajaților” fiind unul exagerat de mare.</p> <p>Autorul se poate conduce de criterii obiective și de cadrul normativ în domeniul bugetar, poate chiar făcând trimitere la Legea nr.355/2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.</p>	<p>Propunem rectificarea art.117 din proiect, cu eliminarea plăților pentru participare, la ședințele Consiliului de calificare pentru angajații radiodifuzorului public, cu stabilirea cuantumului plății pentru restul membrilor Consiliului de calificare.</p> <p>De asemenea recomandăm alegerea unor criterii obiective și legale în stabilirea salariului lunar pentru directorul general al radiodifuzorului public.</p>

9	<p>Articolul 77. Membrii Consiliului Audiovizualului alin.(2) Durata mandatului membrilor Consiliului Audiovizualului este de 7 ani. Articolul 117. Directorul General alin.(1) Directorul general este numit în funcție pentru un mandat de 7 ani.</p>	Termene exagerat de lungi sau scurte	<p>Considerăm că normele analizate comportă un risc discreționar manifestat prin termene prea lungi pentru exercitarea unui mandat public. Majoritatea mandatelor în funcțiile publice au o durată de 4 ani cu/fără limitarea numărului de mandate. Există riscul ca un mandat prea lung în timp și fără posibilitate de exercitare repetată, să favorizeze sau să determine crearea unui complex de iresponsabilitate (fatidic). În altă ordine de idei, un termen prea mare pentru exercitarea competențelor funcționale nu este oportun dacă ne dorim dezvoltarea sectorului în cauză, dezvoltarea radiodifuzorului public național, creșterea competitivității acestuia față de posturile private de radio și televiziune etc.</p>	<p>Recomandăm reducerea duratei mandatului membrilor Consiliului Audiovizualului și a directorului general al radiodifuzorului public național – de la 7 la 4 ani, cu sau fără limitarea numărului de mandate.</p>
10	<p>Articolul 77. Membrii Consiliului Audiovizualului alin.(5) Vacanța funcției de membru al Consiliului Audiovizualului survine de drept în caz de: lit.f) imposibilitate de a-și exercita funcția pentru o perioadă mai mare de 4 luni, în mod neîntrerupt, stabilită prin acte doveditoare; lit.g) absență, motivată sau nemotivată, de la cel puțin 7 ședințe consecutive;</p>	Stabilirea condițiilor dificile de realizat	<p>Considerăm că normele stabilite prin art.77 alin.(5) lit. f) și g) sunt cerințe excesive în exercitarea dreptului la muncă. Nu se justifică moral reglementarea care stabilește survenirea vacanței funcției de membru al Consiliului Audiovizualului în caz de absență motivată de la cel puțin 7 ședințe, sau în cazul imposibilității exercitării atribuțiilor pentru mai mult de 4 luni. Nu considerăm corectă situația în care demitem persoana care a suferit un accident sau o boală (stabilite prin acte doveditoare) și a absentat de la muncă. În altă ordine de idei, nici art.86 alin.(1) din Codul muncii nr.154/2003 (care reglementează exhaustiv cauzele de concediere) nu consideră aceste cauze drept temei juridic pentru a-l destitui din funcție pe un angajat, ba mai mult chiar, art.86 alin.(2) stabilește expres: „Nu se admite</p>	<p>Recomandăm autorului revizuirea normelor cu excluderea sintagmei „motivată sau” din cadrul art.77 alin.(5) lit.g) și cu propunerea unei noi formule pentru art.77 alin.(5) lit.f) cu următorul conținut: „în cazul incapacității de îndeplinire a atribuțiilor constatate prin examen medical de specialitate”.</p>

			concedierea salariatului în perioada aflării lui în concediu medical...".	
11	<p>Articolul 100. Licența tehnică alin.(1) Licența tehnică este eliberată de către autoritatea administrației publice centrale de specialitate în termen de 60 de zile calendaristice de la data solicitării.</p>	<p>Stabilirea condițiilor dificile de realizat</p>	<p>Legea nr.451/2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, la art.11 alin.(1) stabilește: „Autoritatea de licențiere, în baza declarației pentru eliberarea/prelungirea licenței și documentelor anexate, adoptă decizia privind eliberarea/prelungirea licenței sau privind respingerea declarației în cel mult 5 zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia.” Stabilirea unui termen care depășește cu mult termenul stabilit de regula generală în domeniu – Legea nr.451/2001, – se prezintă ca o măsură excesivă, de natură birocratică interpusă în calea activității pe care încearcă să o demareze în domeniul audiovizualului agenții privați dar și publici.</p>	<p>Propunem modificarea prin micșorare a termenul de eliberare a licenței tehnice.</p>
12	<p>Articolul 121. Taxa de abonament alin.(1) Persoanele fizice cu domiciliul în Republica Moldova au obligația să plătească o taxă pentru serviciul public de radiodifuziune și de televiziune, în calitate de beneficiari ai acestor servicii, cu excepția celor care declară pe propria răspundere că nu dețin receptoare de radio și/sau de televiziune, și care potrivit legii, beneficiază de scutire de la plata acestor taxe. alin.(2) Persoanele</p>		<p>În primul rând, reglementările proiectului nu definesc noțiunea „taxei de abonament” și nici modalitatea de calcul al acesteia – per capita, în dependență de numărul de aparate tv/radio, în funcție de alte criterii etc. Prin articolul dat se propune un concept nou în domeniul audiovizualului, și anume aplicarea unei taxe pentru serviciul public de radiodifuziune și televiziune, denumită „taxă de abonament”, care va fi aplicată persoanelor fizice cu domiciliul în Republica Moldova, precum și persoanelor juridice, inclusiv filialelor, sucursalelor, agențiilor și reprezentanțelor din Republica Moldova ale persoanelor juridice străine. Cuantumul taxelor de abonament, modalitatea de încasare și scutire, penalitățile de întârziere, pe</p>	<p>Propunem excluderea art.121 și a art.120 alin.(7) lit.b) și lit.c), alin.(8) lit.a), b) din proiect, întrucât sunt cerințe excesive față de consumator.</p>

juridice cu sediul în Republica Moldova, inclusiv filialele, sucursalele, agențiile și reprezentanții acestora, precum și reprezentanțele din Republica Moldova ale persoanelor juridice străine, au obligația să plătească o taxă pentru serviciul public de radiodifuziune și de televiziune, în calitate de beneficiari ai acestor servicii.

alin.(3) Cuantumul taxelor de abonament, pe categorii de plătitori, modalitatea de încasare și scutire de la plata acestora, penalitățile de întârziere, precum și sancțiunile care se aplică în cazul completării în mod eronat a declarației de exceptare de la plata taxelor de către deținătorii de receptoare de radio și/sau de televiziune, care potrivit prezentului cod, sunt plătitori ai taxei de abonament pentru serviciul public de radiodifuziune și televiziune, se stabilesc în Codul fiscal.

alin.(4) Procedura privind efectuarea controlului, constatarea contravențiilor,

categorii de plătitori, potrivit proiectului, urmează a fi stabilite în Codul fiscal, iar taxa dată să fie inclusă în factura lunară pentru consumul de energie electrică (potrivit art. 120 alin. (8) din proiect).

În opinia noastră, instituirea acestei taxe este o cerință excesivă pentru accesul la informație. Taxa de abonament pune nejustificat pe seama consumatorului finanțarea radiodifuzorilor publici naționali, deși la moment taxarea pentru utilizarea serviciilor de programe se face după altă modalitate, și anume prin bonurile de prestare a serviciilor de programe de către furnizorii de servicii media (companiile de cablu).

Reglementarea propusă de autorul proiectului în realitate dublează sau chiar triplează procedura de taxare a consumatorului simplu. În rezultatul aplicării în practică a acestei prevederi, cetățeanul (consumatorul serviciului prestat de radiodifuzorul public național) va plăti de câteva ori serviciile acestuia:

- o dată prin taxele către bugetul de stat (deoarece serviciul public de radio și televiziune este finanțat în mare parte de la buget);
- încă o dată prin taxa obligatorie radio și televiziune, plătită lunar și inserată în factura la energie electrică – care se propune prin proiect;
- și încă o dată, prin abonamentul tv la compania de cablu, cu care persoana are contract direct de prestare servicii;
- și încă o dată, în calitate de proprietar (fondator etc.) al unei persoane juridice (întreprindere individuală, SRL, întreprindere populară etc.) – o

	<p>aplicarea sancțiunilor și penalităților de întârziere în cazul sustragerii de la plata taxelor de abonament de către deținătorii de receptoare de radio și de televiziune, se stabilește prin hotărâre a Parlamentului.</p>		<p>altă reglementare propusă de proiect.</p> <p>Un alt aspect care creează un conflict de procedură, este norma de la alin.(4) al articolului expus mai sus, care prevede că procedura privind efectuarea controlului, constatarea contravențiilor, aplicarea sancțiunilor și penalităților de întârziere în cazul sustragerii de la plata taxelor de abonament de către deținătorii de receptoare de radio și de televiziune, să fie stabilite prin hotărâre a Parlamentului.</p> <p>Astfel, menționăm că din punct de vedere procedural, ne referim aici la aspectele de ordin fiscal și contravențional, iar sub aspectul tehnicii legislative, aprobarea unei asemenea norme printr-o hotărâre a Parlamentului nu este posibilă. Normele care reglementează aceste domenii – contravențional și fiscal – și care beneficiază de codificări de ramură (Codul Contravențional nr.218/2008, Codul Fiscal nr.1163/1997) pot fi adoptate de Parlament doar sub forma unor norme de lege organică.</p> <p>Considerăm că bugetul radiodifuzorului public, care pe lângă alocațiile de la bugetul de stat, dispune de suficiente venituri (sume încasate din comunicațiile comerciale audiovizuale, din amenzi și despăgubiri civile, din publicitate comercială, donații și sponsorizări etc., potrivit art.20 alin. (7) din proiect) va putea acoperi cheltuielile curente ce țin de activitățile radiodifuzorului public.</p> <p>În acest context considerăm că instituirea acestei taxe este una nejustificată, motiv pentru care propunem excluderea acestei norme.</p>	
13	Articolul 132. Funcționarea	Lipsa responsabilității	Semnalăm asupra unei insuficiențe a procedurii	Propunem pentru art.132

	<p>radiodifuzorului comunitar alin.(7) Litigiile apărute între radiodifuzorul comunitar și alte părți sunt soluționate pe cale amiabilă de către Consiliul Audiovizualului.</p>	<p>clare a persoanelor și autorităților Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor proiectului</p>	<p>administrative de soluționare a eventualelor conflicte, sau a contestării deciziilor Consiliului Audiovizualului. Anticipăm prin a spune că nu toate conflictele vor putea fi soluționate de Consiliul Audiovizualului pe cale amiabilă, de aceea considerăm necesară introducerea reglementării care să stabilească și posibilitatea rezolvării conflictelor în cadrul procedurii contenciosului administrativ.</p>	<p>alin.(7) următoarea formulă de redactare: „Litigiile apărute între radiodifuzorul comunitar și alte părți sunt soluționate de către Consiliul Audiovizualului pe cale amiabilă sau în cadrul procedurii de contencios administrativ”.</p>
14	<p>Articolul 110. Statutul juridic al radiodifuzorului public alin.(1) În Republica Moldova funcționează: a) radiodifuzorii publici naționali – Compania „Radio Moldova”, Compania „TV Moldova 1”;</p>	<p>Alte obiecții</p>	<p>La etapa actuală, conform art.50 din Codul audiovizualului (Legea nr.260/2006), instituția publică națională a audiovizualului - Compania „Teleradio-Moldova”- este un serviciu public de radiodifuziune și televiziune independent editorial, precum și în activitatea sa de creație, autonom instituțional, constituit în baza capitalului financiar public, oferă servicii de programe întregii societăți din Republica Moldova, cu acoperirea întregului teritoriu. În cadrul art.136 alin.(5), proiectul propune reorganizarea instituției publice a audiovizualului – Companiei „Teleradio-Moldova” în Compania „Radio Moldova” și Compania „TV Moldova 1”. Decizia autorului de a plasa aspectul reorganizării în cadrul dispozițiilor finale și tranzitorii nu este tocmai potrivită. Considerăm că este prematur de a propune o astfel de modificare în cod, fără a face o analiză strategică în documentele de politici din domeniul dat și fără a trage concluziile de rigoare la capitolul folosirii eficiente a banilor publici. Abia după un studiu complex urmează a fi</p>	<p>Propunem menținerea statutului radiodifuzorului public național - Companiei „Teleradio-Moldova”, cu excluderea art.136 alin.(5) și modificarea art.136 alin.(6)-(8). În contextul celor expuse mai sus, iar la art.110 propunem substituirea sintagmelor „Radio Moldova”, „Compania TV Moldova 1” cu sintagma Compania „Teleradio-Moldova”. Datorită faptului că în proiect nu este definit statutul juridic al radiodifuzorului public național propunem preluarea definiției din art.50 al Codului audiovizualului actual:</p>

elaborate noi reglementări cu privire la statutul radiodifuzorului public național.

„Compania Teleradio-Moldova este o instituție publică de radiodifuziune și televiziune independentă editorial, precum și în activitatea sa de creație, autonomă instituțional, constituită în baza capitalului financiar public, care în condițiile prezentului cod, oferă servicii de programe întregii societăți din Republica Moldova, cu acoperire a întregului teritoriu al Republicii Moldova.”